

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Beian/Romanya – 30658/05

Karar 6.12.2007 [3. Daire]

Madde 6

Medeni yargılama

Madde 6–1

Adil yargılanma

Bir Yüksek Mahkeme'nin çelişkili içtihadı

Madde 14

Ayrımcılık

Yüksek Mahkeme'nin çelişkili içtihadından kaynaklanan benzer durumdaki kişiler arasında farklı muamele

Olaylar: 1953 yılında askerlik hizmetini ifa etmek amacıyla çağrılan başvurucunun askeri eğitime katılması, babasının tarım arazilerinin birleştirilmesine olan muhalefeti nedeniyle engellenmiş, başvuru inşaat işçisi olarak birçok askeri birlikte çalıştırılmıştır. 22 Mayıs 2002 tarih ve 309 sayılı yasa Çalışma Genel Müdürlüğü'ne (D.G.T.) bağlı askeri birliklerde yapılan çalışmanın zorla çalıştırma olduğunu kabul etmiş ve aylık tazminat, sağlık hizmetlerinden bedava yararlanma ve Audio–Vizüel vergisinden muafiyet gibi onarıcı tedbirler öngörmüştür. Başvuru askerlik hizmetini D.G.T.'ye bağlı olmayan bir askeri birlikte yaptığı gerekçesiyle bu yasanın faydalandırılmamıştır. Başvuru, Yüksek Yargıtay önünde, D.G.T.'ye bağlı askeri birliklerde zorla çalıştırılan erler ile aynı tip işlerde çalıştırılmış olmalarına rağmen bu yasanın hükümlerinden sadece askeri birlikleri D.G.T.'ye bağlı olmadığından dolayı yararlanmayan erler arasında yapılan yasal ayrımcılıktan şikâyet etmiştir. Başvuru kendisiyle aynı durumda olan eski bir erin, Yüksek Yargıtay önünde, 309/2002 sayılı yasanın hükümlerinden yararlanmaya hak kazandığını iddia etmiştir. Yüksek Yargıtay başvuru talebini askeri birliği D.G.T.'ye bağlı askeri birlikler listesinde yer almadığından dolayı reddetmiştir.

Hukuk: Madde 6 § 1 – Yüksek Yargıtay, bir dizi kararda, askerlik hizmetleri sırasında zorla çalıştırılan erler lehine onarıcı tedbirler öngören 309/2002 sayılı yasanın kapsamını, içinde bulundukları askeri birliklerin hiyerarşik bağımlılık durumlarına bakmaksızın, bütün erleri

kapsayacak şekilde genişletmiştir. Aynı dönemde verdiği başka bir dizi kararında ise, Yüksek Yargıtay, başvurunun durumunda olduğu gibi, bunun tersi bir içtihat geliştirmiştir.

En yüksek ulusal yargı organının içinde uygulama uyumu sağlayacak bir mekanizmanın yokluğu, bu yargı organının, bazen aynı gün içinde, aynı yasanın uygulama alanı ile ilgili birbirine taban tabana zıt kararlar vermesine yol açmıştır. Hâlbuki bir yüksek yargı organının görevi içtihatları çelişkileri gidermektir. Bu olayda Yüksek Yargıtay zaman içinde devam eden bu derin farklılıkların kaynağında bulunmaktaydı. Ülkenin en yüksek yargı organının içinde gelişen bu uygulama, başlı başına, hukuki güvenlik ilkesine aykırıdır. İzlenecek ortak bir yorum belirlemek suretiyle görevini ifa etmek yerine, Yüksek Yargıtay'ın kendisi, hukuki güvensizlik kaynağı haline gelmiş ve bu şekilde, kamunun adli sisteme olan güvenini zedelemiştir.

Kısacası, içtihattan kaynaklanan bu belirsizlik başvuru, kendisiyle benzer durumda olan şahıslardan farklı olarak, yasada öngörülen haklardan yararlanma olanağından mahrum etmiştir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle)

1 no'lu Protokol'ün 1. maddesiyle birlikte 14. madde – Başvurucu askerlik hizmetinin ifası sırasında maruz kaldığı zorla çalıştırma ile ilgili 309/2002 sayılı yasayla düzenlenen haklardan yararlanma talebinin devlet yetkilileri tarafından reddedilmesinden şikâyet etmekteydi. Askerlik hizmeti sırasında zorla çalıştırıldığından dolayı başvuru bu hakların tanınmasının ön koşulunu yerine getiriyordu. Bu hakların ona tanınması talebinin reddi sadece başvurunun içinde bulunduğu askeri birliklerin D.G.T.'ye bağlı birlikler olmaması gerekçesine dayanıyordu. Oysaki Yüksek Yargıtay'ın söz konusu yasada düzenlenen hakları D.G.T.'nin dışında zorla çalıştırılan şahıslara da tanıyan bir dizi kararı, başvurucuda talep edilen alacağı alma yönünde “haklı bir umut” oluşmasına yol açmıştır. Dolayısıyla 1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi bu olaya uygulanır.

Yüksek Yargıtay'ın çelişkili içtihadından başvuru ile onunla benzer durumda olan diğer şahıslar arasında farklı bir muamelenin uygulandığı sonucu çıkmaktadır. Burada söz konusu olan, bir yargı organları bütünü üzerine kurulu bütün adli sistemlerin doğal sonucu olan basit içtihat farklılıkları değil, Yüksek Yargıtay'ın ve genel olarak ta adalet sisteminin bu çelişkileri düzenleme görevini yerine getirmekteki bir eksikliklerdir. Hükümet bu farklı muameleyi meşrulaştırabilecek objektif ve makul bir gerekçe sunamamıştır.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Bütün zararlar için 5 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-

commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.